

Kako bi si država nazaj uzakonila glasovalne pravice

Trenutno država nima glasov v Telekomu Slovenije in Zavarovalnici Triglav

TANJA SMREKAR
tanja.smrekar@finance.si

Bo po novem zakonu o prevzemih, ki ga je predlagalo ministrstvo za gospodarstvo, agencija za trg vrednostnih papirjev morala vrniti glasove državi v Telekomu Slovenije in Zavarovalnici Triglav, če bo ta tako zahtevala? Kot kaže, da.

To je za državo posebej pomembno, če bo resnično obdržala Triglav kot strateško nalozbo (več o tem na <http://www.finance.si/8821398/>) in če Telekoma Slovenije, ki bi moral biti že prodan, spet ne bo prodala (več o tem na <http://www.finance.si/8821272/>).

Približno pred dvema letoma in pol je agencija za trg vrednostnih papirjev (ATVP) odvzela glasove državi v več družbah, še zdaj pa jih nima v Zavarovalnici Triglav in Telekomu Slovenije, kjer ima sicer večinska deleža. Čeprav je država stanje vrnila v prvotno, ji ATVP, ki ga je do pred nedavnim še vodil Damjan Žugelj (zdaj član uprave v nadzorstvu ATVP, družbi Alpen Invest), glasov ni vrnila. Zdaj država prevzemni zakon znova spreminja (trenutno gre še za predlog) in v njem daje agenciji izrecno pravno podlago, da posega v že pravnomočne odločbe in državi (tako rekoč nujno) vrne glasove, če država to zahteva in je lastništvo vrnila v prvotno stanje (pa čeprav je to nad prevzemnim pragom).

Kako je država izgubila glasove

Država je v nekaterih družbah že leta presegala prevzemni prag. Ker pa gre za staro stanje, velja, da če država in povezane osebe ne dokupijo nobene delnice, jim prevzemne ponudbe ni treba dati. To se je zalomilo, ko so se državne družbe (večinoma je šlo za Luko Koper) odločile del premoženja dati v upravljanje in so dokupovale tudi druge državne družbe, čeprav v minimalnem znesku. Torej, če je Luka kupila le eno delnico Aerodroma, v kateri je država že presegala prevzemni prag, bi morala država (ali njene družbe) vložiti prevzemno ponudbo. Tega seveda ni storila. Zato je ATVP vsem državnim družbam in Republiki Sloveniji v takih družbah odvzel glasove.

Kako se je spreminjala zakonodaja, da je država glasove dobila nazaj DVIG PREVZEMNEGA PRAGA

1 V nekaj družbah je država glasove pozneje znova dobila, saj je zakon prevzemni prag dvignil s četrtine na tretjino glasov. Tega »odpustka« pa niso dobili Zavarovalnica Triglav, Telekom Slovenije in Aerodrom Ljubljana, saj so imele država in povezane osebe več kot tretjino oziroma celo večino. No, država je Aerodrom Ljubljana prodala Fraportu, tako da težave ni več. Bo pa imela težavo še v Telekomu, če ga ne proda, in prav tako v Triglavu.

POVRNITEV V STARO STANJE

2 Potem pa se je znova spremenila zakonodaja. Namreč konec aprila lani je začela veljati spremenjena določba zakona o prevzemih, ki v primerih, ko lastnik (država) povrne stanje nazaj v čas, preden je nastal razlog za odvzem glasov, omogoča vračilo glasovalnih pravic. Torej sprememba pomeni, da lahko država znova dobi glasove, tudi če ne da prevzemne ponudbe in hkrati presega prevzemni prag. Edina obveznost je, da odproda tiste delnice, ki jih je dokupila. Omejeno dopušča 63. člen zakona, v katerem piše, da prevzemnik, ki je dosegel prevzemni prag, ne more uresničevati glasovalnih pravic, »dokler ne odtuji vrednostnih papirjev ... najmanj v višini deleža glasovalnih pravic, zaradi katerega je nastopila obveznost dati prevzemno ponudbo«. Kljub temu ATVP (mimogrede, s 1. majem vodenje prevzema Miloš Čas) glasovni vračal.

IZRECNA PRAVNA PODLAGA

3 Kot piše v obrazložitvi zdaj predlaganih sprememb zakona, ATVP ni vrnil glasovalnih pravic, ker »za poseg v pravnomočno odločitev ATVP z novo ugotovitevno odločbo naj ne bi obstajala zadostna pravna podlaga. Poseganje v pravnomočno urejena pravna razmerja je po mnenju ATVP dopustno le v izjemnih primerih, hkrati je treba možnost posega v pravnomočne odločbe zaradi spremembe prava v zakonu izrec-

no predvideti. V prehodni odločbi tega zakona se zato določijo izrecno pravno podlago za izdajo novih odločb.« Oziroma je po novem predlogu zakona o prevzemih (ZPre-1G) v prehodnih in končnih določbah zapisano, da agencija na zahtevo stranke izda novo odločbo, čeprav so bile te izdane že pred uveljavitvijo tega zakona, in sicer ob upoštevanju tretjega odstavka 63. člena zakona (gre za prej omenjeno določbo, po kateri lahko dobi prevzemnik nazaj glasove, ko odproda naknadno kupljene delnice).

Mali delničarji delno proti

Ob tem dodajmo, da je društvo **mali delničarjev MDS** na gospodarsko ministrstvo vložilo predlog, po katerem naj se državi v prej omenjenih primerih sicer vrnejo glasovi, a le do prevzema, torej tretjinskega praga (33,3 odstotka). Kot pravi predsednik MDS Rajko Stanković, bi država glede na to, da se precej **mali delničarjev** skupščin ne udeležuje, kljub temu načeloma imela večino glasov navzočih delničarjev. Ne pa seveda statutarne, 75-odstotne večine, ki je potrebna denimo za predčasno zamenjavo nadzornikov. Stanković dodaja: »Če bi mali delničarji podobno kršili zakonodajo, kot jo je država, ta gotovo ne bi spreminjala zakona, temveč bi zahtevala, da odproda jo presežek delnic do prvega prevzemnega praga.«